

N.F.S. Grundtvig "Til Arlichinos Forfatter!"

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.0, maj 2012

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1808 (SJ: 86)

Teksten er etableret af Holger Berg

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Holger Berg, redigeret af Johnny Kondrup og Vibeke A. Pedersen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:1533] |A:1547

Til Arlichinos Forfatter!

De siger at De ei vil svare, fordi jeg har paabyrdet Dem Ord og Tanker, som De ei har havt. Dette kan neppe være Deres Alvor; thi i det Tilfælde burde De jo netop have svaret for at vise Publikum, hvor uretfærdig De var angrebet. Imidlertid har De Ret til at fordre, at jeg skal anse Sigtelsen for Alvor, og med fuldeste Alvor skal jeg søge at afbevise den.

Hvad De virkelig har tænkt, da De skrev Arlichino og Sammes Fortale er mig umuligt at vide; men hvad De har tænkt, hvis De skrev hvad De tænkte, tiltroer jeg mig at kunne se.

Har De ikke sagt, at nylig var Tragedien af et stort og dristigt Sjeni bragt tilbage til sit sande Væsen og at det nu var Tid, Raden ogsaa kom til Komediens, der siden Holbergs Dage var at anse som næsten ganske forsvunden? Saa sandt og simpelt som Dette i sig selv er, maa det dog, sat med Vægt foran en Komædie, og forbundet med de utvetydigste Ytringer af lykkelig Selvfølelse, berettigede til at fordre en Komædie i Holbergs Aand, det er: et, ikke i sin

Fremtræden, men i sig selv, ægte komisk Produkt.

Har De ikke sagt, at naar de Konsterfarne vilde sætte Deres Arlichino mellem de faa sande Lystspil vor Litteratur eier, *da* var Deres Øiemed opnaaet, og indslutte ikke disse Ord i den Sammenhæng de staa, Haabet, ja Troen, at Arlichino kunde staa imellem Holbergs Komedier, hvilke De meget rigtig kalder (paa faa Undtagelser nær) vores eneste?

Dersom nu Deres Arlichino virkelig hævdede sig denne Plads, da stode (i det ringeste for mig) hine Ytringer slet ikke upassende; thi mig er Intet modbydeligere, end den moderne, uforskammede Beskedenhed. Fandtes der i Arlichino Spor af Holbergsk komisk Dybde og Vittigheds Fylde, da kunde Man let tilgive Dem et Selvbedrag der maaske ei er saa let at undgaa.

Nu derimod, da Enhver, som ei er ganske blind paa det indvortes Øie, maa erkende, at to Mænds Arbejder i samme Fag ei vel kan være hinanden mere ulige end Holbergs og Deres, maa vist Deres Haab og Tro kaldes komisk. Jeg mener at De selv maa indse, at Alt hvad der i Arlichino skal nævnes komisk, beroer paa Intrigen, som klemmer Figureerne hen paa en Punkt, hvor de ei tør være sig selv. Jeg tiltroer Dem ogsaa at kunne se, at netop det Modsatte er Tilfældet hos Holberg, at Intrigen, langt fra at være den komiske Sol, endog sjelden er Brændpunktet hvori Straalerne samles; men enten blot den Flade hvorpaa de spille, eller en af Straalerne. De maa da enten tilstaa, at Musen har vinket Dem forgæves, eller, at De har givet noget ganske Andet, end De gav Os Ret til at fordre.

A:1548 At De har sagt, at Latter er til for at le, eller med andre Ord, at Latter er sit eget Øiemed, vil De vist ikke nægte. Hvorvidt De har Ret er her ikke Stedet at undersøge; men ved at gøre Latter slet hen til Arlichinos Tendents, byder De Os (uden andet Hensyn) at erklære Stykket for mislykket, naar det ei vækker Latter.

De ser heraf (ifald De ei alt har set det) at min Hensigt med hine faa Linier, ingeniunde var, at bedømme Deres Arlichino som Konstprodukt, men blot at fremstille Modsætningen mellem hvad De lovede og hvad De gav.

De og Publikum kan heraf lære, at det slet ikke var en flygtig Spas, eller ugrundet Bitterhed, men et Resultat, fremsprunget ved den umiddelbare Beskuelse, som jeg stræbte at indslutte i den spøgende epigrammiske Form.

De har begyndt en Resensjon eller (hvis De bliver Deres angivne Forsæt tro) en Repetition af de senere Aars æstetiske Produkter.

Ved adskillige af Oehlenschlägers Digte maa De enten *omtale* eller *forbigaa* Lovene for den komiske Digtning, og i de Bemærkninger som jeg (hvis De vil være konsekvent) nødes til at sætte mod Deres Resensermaade i det Hele og Resenseren i det Enkelte, skal jeg anvende Teorien for det Komiske paa Deres

Arlichino, og saalænge haaber jeg De borger mig Beviserne for den Paastand jeg her nedlægger, at Deres Arlichino er, *som Komædie*, et aldeles Intet.

Om De troer det under Deres Værdighed *da* at svare mig er mig aldeles ligegyldigt; men røber da hos Dem en saare komisk Stolthed.

En Strid om videnskabelige Materier, ført med den Alvor og Værdighed Sagens høie Natur og det udviklede Menneskes Agtelse for sig selv fordrer, anser jeg for et af de faa Organer som ere levnedede Videnskabeligheden i vor Tidsalder; og gennem min hele Bane skal jeg ufortrøden paa det kraftigste modsætte mig Alt hvad jeg erkender for Slet, Usselt og Falskt, naar det enten fremstiller sig som det Modsatte af sig selv, eller jeg troer at maatte frygte det anset som Saadant af de Svage og Ubekræftede.

Nik. Fred. Sev. Grundtvig.
